

CHET TILINI O'RGANISHDA SHAXS INDIVIDUAL XUSUSIYATLARINING O'RNI

Asrorov Ilg'or Fayzi o'g'li

O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi o'qituvchisi

ANNOTATSIYA

Chet tilini o'qitish va o'rganish jarayonida shaxsning o'z individual xususiyatlari mavjud ekanligi va sin xonasida bularni hisobga olish kerak ekanligi muhim. Chet tilini o'rgatayotgan pedagog sinf xonasidagi shaxslarning individual xususiyatlarini hisobga olmasligi ushbu jarayonning qiyinlashuvi va talaba yoki o'quvchining imkoniyatlaridan keng foydalana olmasligiga olib keladi. Shu ma'noda, til o'rganuvchisining o'zigagina xos bo'lgan xususiyatlari pedagog e'tiborga olishi kerak bo'lgan va o'qitish jarayonining samaradorligini oshirishga xizmat qiladigan omildir. Ushbu maqola til o'rganuvchilarning eshitib, tinglab, boshdan kechirib o'rganish va kuzatish orqali erishiladigan natijalar va individual xususiyatlarning ahamiyati haqida so'z yuritadi. Til o'rganuvchilarda bo'lgan xususiyatlar va ularning xususiyatlaridan kelib chiqib tanlangan usullarning samarali tomonlari va kamchiliklari mushohada qilinadi.

***Kalit so'zlar:** individual xususiyatlar, ko'rib o'rganish, tinglab o'rganish, kuzatib o'rganish, qabul qilish ko'nikmasi, ma'lumotlarni qabul qilish.*

THE ROLE OF INDIVIDUAL FEATURES IN LEARNING FOREIGN LANGUAGES

Asrorov Ilgor

EFL teacher of International Islamic Academy of Uzbekistan

ABSTRACT

In the process of teaching and learning a foreign language, it is important that a person has his own individual characteristics and that these should be taken into account in the classroom. The failure of the pedagogue teaching a foreign language to take into account the individual characteristics of the people in the classroom leads to the difficulty of this process and the inability to fully use the opportunities of the student or pupil. In this sense, the unique characteristics of a language learner are a factor that should be taken into account by the pedagogue and serve to increase the effectiveness of the teaching process. This article discusses the importance of individual characteristics and outcomes for language learners through listening, experiential learning, and observation. The characteristics of language learners and

the effective aspects and shortcomings of the methods chosen based on their characteristics are observed.

Key words: *individual characteristics, visual learning, auditory learning, kinesthetic learning, receptive skills, information reception*

РОЛЬ ИНДИВИДУАЛЬНЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ В ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ

Асроров Илгор

Преподаватель английского языка Международной исламской академии
Узбекистана

АННОТАЦИЯ

В процессе преподавания и изучения иностранного языка важно, чтобы у человека были свои индивидуальные особенности, и чтобы они учитывались на занятиях. Нечет педагогом, обучающим иностранному языку, индивидуальных особенностей людей, находящихся на занятиях, приводит к затруднению этого процесса и невозможности в полной мере использовать возможности студента или воспитанника. В этом смысле уникальные характеристики изучающего язык являются фактором, который должен учитываться педагогом и служить повышению эффективности учебного процесса. В этой статье обсуждается важность индивидуальных характеристик и результатов для изучающих язык посредством слушания, обучения на основе опыта и наблюдения. Наблюдаются характеристики изучающих язык, а также эффективные аспекты и недостатки методов, выбранных на основе их характеристик.

Ключевые слова: *индивидуальные особенности, обучение взглядом, обучение слушанием, обучение наблюдением, рецептивные навыки, получение информации.*

KIRISH

Chet tilini o'zlashtirish murakkab hodisa ekanligi va ba'zi odamlar boshqalarga qaraganda sezilarli natijalarni ko'rsatib, tezroq o'rganishlari kuzatilishi mumkin bo'lgan haqiqatdir. Ko'pgina tilshunoslar va til o'qituvchilari har doim shaxslar o'rtasidagi farqlarning sabablari va omillari bilan qiziqishadi va ular nima uchun odamlar ikkinchi tilni o'zlashtirish va chet tilini o'zlashtirishda juda ko'p farq qilishiga hayron bo'lishadi. Shunday qilib, so'nggi bir necha o'n yilliklarda til o'qitish sohasida ishlaydigan bir qator odamlar chet tilini o'zlashtirish va o'rganish

bo'yicha o'quvchilarning ko'rsatayotgan turli natijalari va ularning samarasini taxlil qilish, individual xususiyatlarini va ularning muvaffaqiyat kalitlarini tavsiflash uchun katta kuch sarfladilar. Ushbu nazariyalarni amaliyotda qo'llash borasida ko'pgina tilshunoslar chet tillarini o'rganish trayektoriyalarini shakllantirish mumkin bo'lgan til o'rganish strategiyalari va uslublari, shaxsning individual xususiyatlarining muhim rolini ta'kidlaydilar [1].

Shunisi ravshanki, chet tilini o'zlashtirish va ikkinchi tilni o'zlashtirish bo'yicha o'qituvchilarni tayyorlashga bo'lgan ehtiyoj yangi marralarning ochilishiga tendensiyalar va zamonaviy texnologiyalarning paydo bo'lishi bilan til o'rganish nazariyalarining rivojlanishi o'quvchilarning individual farqlarini o'rganish uchun yangi istiqbollarni ochdi. O'z faoliyati davomida o'qituvchilar har xil turdagi ta'lim sharoitlarida turli darajalarga ega bo'lgan ko'plab chet tilini o'rganuvchilar bilan faoliyat olib borishlariga to'g'ri keladi. Ushbu davr mobaynida o'qituvchilar ingliz tilini chet tili sifatida o'rganmoqchi bo'lgan ko'plab shaxslar bilan ishlashlari mumkin. Natijada, pedagoglar har bir sinf alohida va o'ziga xos ekanligi, har bir til o'rganuvchi noyob va o'zining individual xususiyatlariga ega ekanligiga ishonch hosil qilishlari mumkin. Bundan tashqari, barcha chet tili o'quvchilar va talabalar turli xil usullarda o'rganish uchun yagona turdagi metodologiya samarali emasligi keng tarqalgan. Shuningdek, chet tilini o'rganayotgan shaxslarning xohish istaklari va ular foyda ko'rishi mumkin bo'lgan metod va ko'rsatmalarni ajrata bilish va samarali qo'llash ahamiyatli hisoblanadi. So'nggi bir necha o'n yilliklar ichida chet tilini o'rganayotgan shaxs individual farqlari keng miqyosda o'rganilayotgan bo'lsa-da, ikkinchi tilni o'zlashtirish yoki chet tilini o'zlashtirish nazariyalari bilan bog'liq bo'lgan alohida shaxs va uning o'rganish traektoriyasini kuzatish bilan olib borilgan va til o'rganuvchilar muhiti, ularning sharoitlari bilan bog'liqlik holatlarini ko'rsatib beradigan tadqiqotlar juda kam sonli mavjud. Shu sababli, shaxsning individual xususiyatlarini o'rganish va ularga soslangan holda metodlar va amaliyotlarga asoslanish ahamiyati, ma'lum bir til o'rganuvchining sinfdan o'rganish uslublari (vizual, eshitish, kinestetik) nuqtai nazaridan individual farqlarning xususiyatlarini tushunishni istagan shaxslarning ishiga hissa qo'shishga va til o'qitish sohasida ko'mak bo'lib xizmat qiladi. Topilmalar va natijalar tahlillariga muvofiq chet tilini o'zlashtirish sohasining ushbu jixat bilan bog'liq nazariyalar va amaliyotlar rivoji samarali sezilmoqda. Bundan tashqari, tadqiqot bir vaqtning o'zida qiyin va ishonchsiz bo'lib tuyulishi mumkin. Shuni hisobga olish kerakki, tadqiqot mavzu yuzasidan muallifning til o'rgatuvchi chet tili o'qituvchisi sifatida tajribalari va bir

vaqtning o'zida til o'rganuvchi va o'qituvchi sifatida jarayonning amaliy natijalari, takliflarni muhokama qiladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI.

So'nggi bir necha o'n yilliklar davomida chet tili o'rganuvchilar va o'qituvchilar ikkinchi tilni o'rganishda va o'qitishda umumbashariy muvaffaqiyatlar davrida til o'rganishning hech qanday yakuniy usuli til o'rganish sinflarida hukmronlik qilmasligini tushuna boshladilar. Hatto ko'plab o'quvchilar o'qitish usullaridan qat'i nazar, muvaffaqiyatga erishayotganiga guvoh bo'ldik. Bundan tashqari, biz til o'rganishda individual farqlarning muhimligini ko'ra boshladik. Ba'zi odamlar muvaffaqiyatga erishish qobiliyatiga ega bo'lib tuyuladi, boshqalar bu yo'lda qiyinchiliklarga duch kelishadi. Ko'rinib turibdiki, odamlar bir-biridan juda ko'p jihatdan farq qiladi. Braun (2014) ga ko'ra, "uslublar - bu shaxs sifatida sizga tegishli bo'lgan va sizni boshqalardan ajratib turadigan intellektual faoliyatning umumiy xususiyatlari. Shuning uchun uslublar individualdir" [2,111]. O'z tadqiqotlari orqali tadqiqotchilar individual farqlar bo'yicha bir qator o'rganish uslublarini farqlaydilar. Naghavi (2005) asosiy ma'noga ko'ra sinfdagi o'rganish uslublarining to'rt turini tasniflaydi: visual (ko'rib), auditorial (eshitish), taktil yoki kinestetik (boshdan kechirib) [3]. Turli tilshunoslar o'rganish uslublarining aynan shu turlarini ta'riflar bilan izohlaydilar va ko'plab tadqiqotlar olib boradilar. Sabatova (2008) sinfda o'qitish uslublari tushunchasini tushuntiradi. Uning ta'kidlashicha, bu uslublar va ularning funksiyalari ba'zida moslashuvchan bo'lishi mumkin va ular vazifaga qarab o'zgarishi mumkin. Talabalar bitta vazifani bajarish uchun o'rganishning bir uslubini afzal ko'rishlari mumkin va boshqa vazifa uchun boshqalarni birlashtirishi mumkin [4]. Biroq, bu qabul qilish uslublaridan biri yoki ikkitasi odatda ustunlik qiladi. Talabalarni o'ziga xos ta'lim uslublari haqida xabardor qilish orqali biz ularni turli fanlar yoki mavzular uchun mos o'rganish uslublarining muhimligini tushunishga undashimiz mumkin va bu uslublar o'zgaruvchan til o'rganish sharoitlariga mos ravishda o'zgartirilishi mumkin [5]. Braun (2008) ta'kidlashicha, ko'pchilik muvaffaqiyatli o'quvchilar vizual va eshitish vositalaridan foydalanadilar, ammo ozgina imtiyozlar u yoki bu tarzda bir o'quvchini boshqasidan ajratib qo'yishi mumkin, bu ikkinchi tilni o'zlashtirishdagi individual farqlarni tekshirishda muhim omildir [2,120]. Talabalarning ta'lim uslubiga bo'lgan afzalliklarini tushunish o'qituvchilar uchun samarali o'rganish strategiyalarini ta'minlashi mumkin [6]. Turli tadqiqotchilar shaxsning ta'lim uslublarini o'lchash va aniqlashning usullari va samarali usullari ustida ishladilar. Ular anketalar, so'rovlar, testlar va boshqa vositalarni o'z ichiga oladi. Ulardan biri Kolbning (1999) Learning Style Inventory

kitobidir. Bunday chora-tadbirlarning boshqa misollari qatoriga bir necha yillar uchun standartni o'z ichiga oladi: O'Brie's Learning Style Questionnaire (1985); Oksford (1995) uslubini tahlil qilish tadqiqoti; Wintergerst, DeCapua va Vernaning O'rganish uslubi ko'rsatkichi [7].

TADQIQOT METODOLOGIYASI.

O'qish uchun tanlangan til o'rganuvchisi asli o'zbek qizi bo'lib, ingliz tilini chet tili sifatida 6 yil avval o'rgana boshlagan. Uning ta'kidlashicha, u 12 yoshida ingliz tilini o'rgana boshlagan, ammo bu faqat ingliz tili asoslari, masalan, kundalik salomlashish va vaqtni aytish edi, lekin bundan ortiq emas. Uning ona tili o'zbek tili bo'lib, u o'zining boshlang'ich maktabi va bog'chasida o'qib yurgan chog'ida rus millatiga mansub bolalar orasida o'rgangan rus tilida so'zlashadi va muloqot qiladi. Uning so'zlariga ko'ra, bolaligidan uyi tashqarisida rus tilida, uy ichida esa o'zbek tilida so'zlashadigan muhit unga ikki tilda so'zlashuvchi bo'lishga yordam bergan. Uyda ularning oila a'zolari foydalanadigan asosiy til o'zbek tili bo'lib, uning aka-ukalari va ota-onasi o'zbek tilini va rus tilini bilishadi. O'shandan beri u rus tilini ikkinchi yoki chet tili deb hisoblamadi, chunki u o'zbek va rus tillarini bir xil ona tilida bilardi. U madaniyat va tillarni juda qadrlagan. U har qanday norasmiy kontekstda va rasmiy akademik kontekstda rus tilini ham, ona tilini ham yaxshi biladi. U chetli tilini o'rganishni aytganida, ko'plab qiyinchiliklar bor edi, bu esa unga chet tilini o'rganish qiyin, hatto imkonsiz bo'lib tuyuldi. Uning aytishicha, u har doim inglizcha so'zlarni qanday talaffuz qilishni eslashda muammolarga duch kelgan. Uning ta'kidlashicha, u hali ham so'zlarni to'g'ri talaffuz qilishda qiynalmoqda. Uning aytishicha, u boshdan kechirgan ikkinchi qiyinchilik uning tinglash qobiliyati edi. u tinglaganda tushuna olmaydigan tinglash treklarining yozma versiyasini ko'rib hayron bo'ldi, lekin bu uning yozish shaklida juda oson bo'lib tuyuldi. U ba'zan 16 yoshida jiddiy qabul qilgan jarayonni kech boshlaganini ayblaydi. U o'qituvchilaridan maslahat so'rganida, ular uni o'z til madaniyatini sevishtga va qo'shiqlarda, yangiliklarda tildan haqiqiy foydalanishni tinglashga undashgan. kurashdi. U o'rta maktabni tugatayotganda Grammatika qoidalarini juda yaxshi bilardi va ingliz tilida ko'plab yangi so'zlarni bilar edi, bu uning asabiylashishiga olib keldi, chunki gapirish va tinglashda ulardan foydalanish o'zgarib ketgan edi. Hozirgi kunda til o'qitish markazida chet (ingliz) tilini o'rganmoqda. O'rta maktabda u endi ko'proq ingliz tilida so'zlashadigan muhitga duch keldi. U o'qish, yozish, tinglash va gapirish kabi ko'nikmalarni ajratib, chet tilini o'rganishni boshladi. Uning so'zlariga ko'ra, u turli sinflardagi chiqishlaridan hayratda qolgan. U saboqlarni o'qish va yozishni yaxshi bilardi, lekin ongsiz ravishda ingliz tili o'rniga ruscha so'zlarni qo'shishga

ham o'z edi. U ijtimoiy faol edi va har doim sinfda etakchilik qilishga harakat qildi. Bundan tashqari, u sinfda bajaradigan hamkorlik ishlarini yoqtirardi. Uning aytishicha, sinfda ishlash qiziqarli va bu unga tinglayotganda odamlarga qarashga yordam beradi; bu uning diqqatini jamlaydi. U yangi so'zlarni o'rganishni, qayd qilishni va o'z so'zlari bilan tasvirlashni yaxshi ko'radi. Shu kunlarda u IELTS imtihoniga tayyorgarlik ko'rimoqda va to'rtta malakasini oshirish uchun turli xil amaliy testlarni o'rganmoqda. Uning so'zlariga ko'ra, namunaviy javoblarni yozish bilan mashq qilish qiziqarli va turli xil rasmlarni ko'rish va taqqoslash juda samarali. Uning ta'kidlashicha, treklarni tushunish biroz qiyin, lekin yozma shaklda savollar va misollar bo'lsa, ma'noni tushunish osonroq.

Dastlab, to'g'ri tadqiqot usulini topish va tanlash biroz qiyin bo'lishi mumkin, ammo suhbatdan boshlash foydali bo'lishi mumkin. Bu kuzatuvchiga til o'rganuvchi haqida ko'p narsalarni bilishga yordam beradi. Talabani afzal ko'rgan o'rganish uslubini aniqlash uchun so'tkazish bilan kuzatish va uning mavjud bilimlarini tekshiradigan testlarni o'tkazish juda ko'p ma'lumotlarning ikkita usulidir. Anketa tadqiqot ehtiyojlariga mos keladigani O'Brien (1985) tomonidan tuzilgan bo'lishi mumkin. U 3 ta bo'limga bo'lingan jami 30 ta savoldan iborat bo'lib, har birida 10 tadan savol bor edi. Har bir savol o'quvchi bayonotni qo'llaydimi, ba'zan qo'llaydimi yoki ko'pincha qo'llaydimi, degan savol tug'iladi [7]. Bundan tashqari, tadqiqotchi o'quvchining shaxsiy IELTS mahorat darsimdagi ishtirokini kuzatuvchi kuzatuv shaklini yozib oladi. Shakl uning to'rtta til ko'nikmalari nuqtai nazaridan sinfdagi ko'nikmalarini belgilab, guruh ishidagi ishtirokini baholaydi. Bu ataylab to'rtta ko'nikmalarni o'z ichiga olgan sinf tanlanadi, talaba bir darsda birlashtirilgan barcha ko'nikmalarni ko'rsatishi kerak. Kuzatish shakli oquvchining samarali ko'nikmalarini (yozma va nutq) va retseptiv qobiliyatlarni (o'qish va tinglash) bajarishi haqidagi sharhlarni o'z ichiga oladi. U sinfda o'quvchi ustidan kuzatgan yutuqlarim va qiyinchiliklarimni qayd etadi. Shuningdek, o'quvchi ko'rsatadigan tilning sub ko'nikmalarini (lug'at va grammatika) kuzatishga qaratilgan. Va nihoyat, qo'llaniladigan oxirgi chora o'quvchining bilimini haqiqiy standartlashtirilgan ingliz tili testi bilan tekshirishdir. Muallif shartlar va tadqiqotning asosiy maqsadini hisobga olgan holda ehtiyojlarni qondirishga harakat urinadi. To'g'ri ma'lumotni topish uchun testning haqiqiyligi va ishonchliligiga e'tibor berish juda muhimdir. Shunday qilib, haqiqiy IELTS imtihonini qo'llash ko'p yordam berishi mumkin. Sinov talabadan barcha to'rtta ko'nikma talablarini bajarishini so'raydi. Tinglash vazifasi har xil bo'lishi va har xil savollarni o'z ichiga olgan vazifalar bo'lishi kerak, ularni har tomonlama tekshirish mumkin.

TAHLIL VA NATIJALAR.

Anketa, intervyu, sinfni kuzatish va malaka testini o'tkazgandan so'ng, natijalar o'quvchining individual xususiyatlari, xabardorligi va uning o'rganish tamoyillari, hatto samarali bo'lishi uchun foydalanishi mumkin bo'lgan strategiya va usullar haqida ma'lumot beradi. Anketa natijalari shuni ko'rsatadiki, o'quvchi vizual o'quvchi va kinestetik ta'lim uslubi ham muhim rol o'ynaydi. Biroq, sinfdagi kuzatuv shuni ko'rsatadiki, u nafaqat yozish kabi vizual o'rganishga asoslangan ko'nikmalarni, balki barcha to'rtta ko'nikmalarni: tinglab tushinish, o'qib tushinish, yozish, gapirishni amalga oshirishga juda qiziqadi. Bunday holda, u o'rganish uslublari mos ravishda yangi ko'nikmalarga ega bo'lish uchun qo'llanilishi mumkinligi haqidagi nazariyani qo'llab-quvvatlashi mumkin, ammo ular birlashtirilishi mumkin va o'quvchi o'zining turli til tomonlarini va egallashga qaratilgan mavzuning boshqa jihatlarini rivojlantirishi mumkin. Shunga qaramay, sinfda kuzatish jarayonida talaba uni ko'proq o'rganayotgan obyektga teginib ko'rish boshdan kechirish, ya'ni kinestetik uslubining ba'zi afzalliklarini ko'rsatdi. Bilimlarni anglash testi nuqtai nazaridan, mahorat testi o'quvchiga topshiriqni kutilganidan ancha oldin bajarayotgan illyustratsiyalar va grafikalar bilan qulay ekanligini ko'rsatadi. Tinglash vazifasi bilan shuni ta'kidlash joizki, o'quvchi ismni yozishda xatoga yo'l qo'ygan, ammo yozish vazifasi imloning yuqori sifatini ko'rsatadi, bu juda kam yoki xatosiz.

TAVSIYALAR.

Umumiy topilmalar shuni ko'rsatadiki, kuzatilgan o'quvchi kinestetik o'rganish xususiyatlarini o'zida mujassam etgan kamtarona vizual o'rganuvchidir. U o'rganish jarayonida vizual narsalarni ko'proq foydali deb topadi va vazifalarni bajarishda foyda keltirishi mumkin. Individual ta'lim farqlari nazariyasi va sinfda o'rganish uslublari uslublarning uch turini taklif qiladi: vizual, eshitish, kinestetik yoki taktil va til o'rganuvchida o'tkazilgan tadqiqot undan amaliyotda foydalanish imkoniyatini beradi. Keysni o'rganish mavzusining natijalari sinfdagi o'rganish uslublari nuqtai nazaridan shaxsning xususiyatlarini amaliyotda ko'rsatadigan yana bir narsadir. Tadqiqot o'quvchining o'rganish uslubining afzalligini ko'rsatadi, bu vizual o'rganish va uning boshqalar bilan uyg'unligi asosan kinestetikdir. Ushbu uslubning nazariyasini va afzalliklarini qo'llab-quvvatlaydigan bir nechta o'rganish strategiyalari va usullari mavjud. O'ylaymanki, foydali bo'lgan va o'quvchiga foydalanishga yordam beradigan ko'plab takliflar mavjud. Birinchidan, chalg'ituvchi omillardan qochish uchun ish va o'quv maydonini tashkil qilish, toza tashkil etilgan yoki matn terish materiallaridan foydalanish samaraliroq bo'lish uchun yaxshi yordamchi bo'lishi mumkin. Yozma va boshqa topshiriqlarga javob berishdan oldin

javoblarning rasmi yoki yozma konturlarini ishlab chiqish ushbu o'quvchini va uning hamkasblarini ma'lumotni tashkil etish va vizual kodlash va eslab qolishni ta'kidlaydigan testga tayyorgarlik strategiyalaridan foydalanishni rag'batlantirishi mumkin. Qisqa qilib aytganda, o'quvchilarga o'rganish uslubining afzalliklarini bilishlari va undan foydalanishlari va uni o'z ehtiyojlariga moslashtirishlari va iloji bo'lsa, o'rganishlarini yanada samarali qilish uchun uslublar turlarini birlashtirishlari tavsiya etilishi mumkin. Har bir shaxs bir-biridan farq qilganligi sababli, o'rganish va o'qitishda ularning individual farqlarini bilish muhimdir.

REFERENCES

1. Rubin, J & Thompson, I. (1990). How to be a successful learner, Boston
2. Brown, H. Douglas. (2014). Principles of Language Learning and Teaching. 120-125
3. Naghavi, N. (2015). Learning styles in the classroom
4. Sabatova, J. (2008). Learning Styles in ELT, Masaryk
5. Fatt, J.P. (2000). Understanding the styles of the students. International journal of sociology and social policy, 31-45
6. Lohri-Posey, B. (2003). Determining learning style preference of students. Nurse educator, 28(2), 54
7. OBrian, L. (1989). Learning Styles: Make the student aware, Philadelphia
8. Asrorov, I. F. (2020). DEFINING LEARNING DISORDERS AND LEARNING DISABLED CHILDREN (CHILDREN WHO HAVE PROBLEMS LEARNING). *Наука и образование сегодня*, 71.
9. kizi Eshboeva, D. A., Akbarova, S. K., ugli Hafizov, A. A., & ugli Asrorov, I. F. (2022). PSYCHOLINGUISTIC FEATURES OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES TO PRESCHOOL CHILDREN. *Journal of Positive School Psychology*, 6(2), 4509-4518.
10. Lazokat, I. (2022). ENHANCING LISTENING SKILLS WITH THE HELP OF DIGITAL TOOLS. *Thematics Journal of English Language Teaching*, 6(1).
11. Khasanova, D., Ulmasbaeva, M., & Ikanova, L. (2019). IT IS TIME TO CHANGE THE SUBJECT MATTER OF ENGLISH AT VOCATIONAL COLLEGE. *EPRInternational Journal of Multidisciplinary Research*, 48-52.